

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7CdoR/1/2025                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 8118202914                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26.02.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Peter Brňák              |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:8118202914.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o mal. Y. L., narodeného XX. E. XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného opatrovníkom Mgr. C. F., narodenom XX. Y. XXXX, T., U. Z. XX, dieťa rodičov - matky Mgr. R. L., narodenej XX. R. XXXX, A. XXX, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Prešov, Hlavná 50, a otca F. O., narodeného XX. H. XXXX, V., Y. XX, korešpondenčná adresa: O.. XX, XXXXX, L. E. M., L. C. W., zastúpeného advokátkou JUDr. Jolanou Fuchsovou, Košice, Štúrova 20, o úpravu práv a povinností, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28P/34/2018, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. júla 2024 sp. zn. 24CoP/26/2024, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) ostatným rozsudkom z 08. novembra 2023 č. k. 28P/34/2018-1116 výrokom I. neschválil rodičovskú dohodu, výrokom II. zastavil konanie o zverenie mal. Y., výrokom III. vyslovil, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, výrokom IV. zaviazal otca prispievať na výživu mal. Y. sumou 500 eur mesačne, počnúc 01. aprílom 2018 do 11. augusta 2020, výrokom V. neurčil dlžne výživné za obdobie od 01. apríla 2018 do 11. augusta 2020, výrokom VI. zamietol návrh matky v prevyšujúcej časti a vo výroku VII. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

1.1. Zo zisteného skutkového stavu vyplývalo, že výživné na mal. dieťa sa v konaní určovalo od 01. apríla 2018 do 11. augusta 2020 (do právoplatnosti rozvodu). Otec v rozhodnom období pracoval na nemeckom gymnáziu s miestom výkonu práce T. Jeho mesačný príjem v čistom bol 6.526,50 eura mesačne. Celkovo výdavky za rozhodné obdobie vyčíslil na 3.356 eur - 330 eur zdravotné poistenie, 510 eur nájom (T.), náklady na bývanie (V.) 300 eur, 40 eur poistka, 500 eur výživné, sporenie pre mal. 50 eur, TV a internet 21 eur, mobil 31 eur, PHM poistenie a servis auta v priemere 500 eur, strava a

domácnosť 400 eur, oblečenie 150 eur, voľný čas a šport 400 eur, spolky, odborné časopisy spolu 35 eur. Matka poberala rodinné prídavky z W. od februára 2018 do septembra 2018 vo výške 194 eur, od októbra 2018 do decembra 2018 vo výške 170,32 eura, od januára 2019 do júna 2019 vo výške 169,66 eura, od júla 2019 do decembra 2019 vo výške 179,66 eura, od januára 2020 do decembra 2020 vo výške 179,05 eura. Z výpisu zo sporiaceho účtu (č.l. 1011) vyplývalo, že mal. Y. je uvedený ako podielnik a celková hodnota podielov ku dňu 07. júla 2022 je 8.473,95 eura. Matka je daňová agentka, pracuje vo firme H., s.r.o., jej priemerný príjem bol v rozhodnom čase 453 eur. Z potvrdení o príjme matky (č.l. 888-891) zo dňa 15. augusta 2022 od zamestnávateľa, u ktorého pracuje od 01. augusta 2019 vyplývalo, že od mesiaca 8/2019 do 12/2019 mala celkové príjmy vo výške 2.268,95 eura, ďalej za 12 mesiacov v roku 2020 u svojho zamestnávateľa dosiahla príjem spolu 3.454,26 eura. Prvostupňový súd z uvedených výdavkov za rozhodné obdobie na maloletého ustálil, že mesačné výdavky maloletého tvoria časť výdavkov bývania (130 eur - súd zohľadnil inkaso a časť výdavkov v súvislosti s TV a internetom a poplatkami v súvislosti s nehnuteľnosťou, nezarátal hypotéku), strava a drogéria (250 eur), telefón (25 eur, polovica z 50 eur), životná poisťka (22 eur), krúžky (50 eur), cestovné (36 eur), vreckové (40 eur), obеды (36 eur), oblečenie (150 eur), voľnočasové aktivity (200 eur), PHM vozenie na krúžky (20 eur). Dokopy cca 960 eur mesačne. Súd nezohľadnil výdavok hypotéky, pretože ide výlučne o výdavok matky, navyše sa viaže k nehnuteľnosti, ktorá patrila do BSM. Podľa názoru prvostupňového súdu boli výdavky za rozhodné obdobie, teda v čase, kedy maloletý mal 8 až 10 rokov nadštandardné, keďže nie je bežné, aby sa voľnočasové aktivity 8 až 10 ročného dieťaťa pohybovali okolo 270 eur, tiež nie je bežné, aby sa mesačné výdavky na oblečenie pre 8 až 10 ročné dieťa pohybovali okolo sumy 150 €. Súd však s ohľadom na nadštandardný príjem otca zohľadnil aj tieto nadštandardné výdavky pri určovaní výšky mesačných spotrebných výdavkov maloletého. Zo strany otca bolo hradené dobrovoľné výživné 500 eur, boli vyplácané rodinné prídavky priemerne v sume cca 185 eur. Teda zo strany otca bolo hradených vyše 70% výdavkov na maloletého. Vzhľadom na to, že povinnosť vyživovať majú obaja rodičia, taktiež s ohľadom, že otec mal záujem aj o osobnú starostlivosť o maloletého, resp. styk s maloletým, ktoré boli preukázateľne zmarené postojom matky v celom priebehu konania, súd mal za to, že dobrovoľné poskytovanie výživy otca pokrylo potreby maloletého v rozhodnom čase, kedy mal 8 až 10 rokov. Z výdavkov maloletého nie je zrejmé, že by neboli uspokojené jeho potreby v takom štandarde v akom bol zvyknutý.

1.2. V ďalšom uviedol, že keďže k schváleniu rodičovskej dohody nedošlo, rozhodol o rodičovskej dohode tak, že ju neschválil. Vzhľadom na to, že v konaní o rozvod manželstva sa rozvod stal už právoplatným, tak aj výrok týkajúci sa zverenia maloletého sa stal bezpredmetným, preto súd konanie o zverenie maloletého zastavil. V osobitnom výroku súd rozhodol o povinnosti a práve zastupovať a spravovať majetok maloletého a to tak, že obaja rodičia sú oprávnenými a povinnými.

1.3. Vo veci výživného súd ustálil mesačné spotrebné výdavky maloletého s ohľadom na vyšší štandard, ktorý nebol spochybňovaný. Sama matka v prvotnom návrhu výživného navrhla určiť sumu 500 eur, ktorú zjavne považovala za opodstatnenú, pokrývajúcu náklady na výživu maloletého. Vo veci úpravy práv a povinností bolo zrejmé, že otec prispieval na výživu mal. sumou 500 eur mesačne, ktoré poukazoval pravidelne, odkedy rodičia spolu nežili. V istom období poukazoval matke spolu 2.000 eur. Na základe vykonaného dokazovania a z výsluchov strán bolo zrejmé, že otec si vyživovaciu povinnosť plnil vo výške 500 eur až doposiaľ. Bez ohľadu na to z akého „titulu“ otec platil sumu 2.000 eur, súd má za to, že v tejto sume boli pokryté potreby na výživu maloletého. Podľa názoru súdu suma 2.000 eur jednoznačne postačovala na úhradu výživy ako maloletého tak aj matky. Súd mal preukázané aj príjmy oboch rodičov, ktoré neboli spochybnené a väčšina pevných výdavkov, ktoré boli taktiež nespochybniteľné. Spochybnenými pri jednotlivých rodičoch boli výdavky týkajúce sa spoločenského života a výdavky na stravu. Ani jedna strana nespochybnila výdavky na mal. Y., ktoré mal súd preukázané a považuje ich za relevantné. Súd teda ponechal výživné tak, ako ho dobrovoľne platil otec, vo výške 500 eur mesačne. Je pravdou, že otcov príjem je nadštandardný, súd však pri stanovení výživného za toto obdobie zohľadnil všetky skutočnosti tohto konania, zdôrazňujúc individualitu každého jedného prípadu pri určovaní výživného. V zmysle predchádzajúceho uznesenia odvolacieho súdu zohľadnil, že matka po celý čas poberala zahraničné rodinné prídavky. Bolo preukázané, že okrem 500 eur od otca matka poberala rodinné prídavky v priemernej sume cca 185 eur mesačne. Tiež bolo preukázané, že otec maloletému spori po 50 eur mesačne. S ohľadom na všetky skutočnosti súd považoval za dostačujúce výživné v sume 500 eur a nerozhodoval o povinnosti otca, aby prispieval na

tvorbu úspor. Napriek nadštandardnému príjmu otca súd nepovažoval za potrebné rozhodnúť o tvorbe úspor, pretože bolo preukázané, že okrem poukazovaného výživného otec sporí maloletému sumou 50 eur mesačne.

1.4. O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovení § 52 CMP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie matky ostatným rozsudkom z 30. júla 2024 sp. zn. 24CoP/26/2024 výrokom I. zrušil prvostupňový rozsudok vo výrokoch I. a III. a v týchto častiach konanie zastavil, výrokom II. potvrdil prvostupňový rozsudok vo výrokoch IV., V., VI., VII a výrokom III. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu odvolacích trov.

2.1. Odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd vo vzťahu k výrokom IV, V. a VI. rozsudku uviedol skutkový stav, z ktorého vychádzal, a z tohto skutkového stavu vychádza aj odvolací súd bez toho, aby tento skutkový stav opätovne uvádzal vo svojom rozhodnutí. Rovnako odvolací súd neopakuje právne závery, ktoré uviedol súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí (5Obdo/98/2018, II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

2.2. V súvislosti s odvolacími námietkami matky voči výške výživného najskôr poukázal na ustanovenia § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 ZoR a stotožnil sa s prvostupňovými dôvodmi (jeho body 44., 45. a 46.) a na tieto poukázal. Zopakoval, že prvostupňový súd ustálil príjem otca ako osoby povinnej z výživného v rozhodnom období pre určenie výživného vo výške 6.526,50 eura. Na strane mal. Y. pri ustálení jeho odôvodnených potrieb vychádzal z vyčíslenia výdavkov predložených matkou v bode 25. odôvodnenia vo výške 960 eur mesačne, konštatujúc nadštandardnú výšku niektorých výdavkov mal. detí vo veku Y., ale vzhľadom na nadštandardný príjem otca súd akceptujúc tieto výdavky zohľadniac právo mal. dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni povinného rodiča. Odvolací súd následne skonštatoval, že vyčíslené výdavky mal. Y. sú odrazom životnej úrovne otca, ktorý svoje vlastné výdavky v konaní vyčísľil na sumu 950 eur mesačne, pričom ide o dospelého človeka v produktívnom veku. S poukazom na metodiku pre výpočet výživného rodičov k deťom (tabuľkové výživné), súdnu prax (rozsudok KS Trenčín sp. zn. 17CoP/85/2015 a nález českého ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 650/15) považoval odvolací súd za nedôvodnú aj odvoláciu námietku matky, podľa ktorej je zaužívanou praxou súdov určenie výživného vo výške 20-30% čistého príjmu povinného rodiča. Uviedol, že Tabuľkové výživné je prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Zákonná úprava pre aplikáciu tabuľkového výživného nie je dôvodná, keďže nemá záväzný charakter, zároveň nenahrádza aktivitu, ktorú by inak musel vykonať odvolací súd, aby nastolil princíp právnej istoty a zabezpečil vo svojej rozhodovacej činnosti, že v skutkovo obdobných veciach nebude rozhodované rozdielne. Aplikácia tzv. „tabuľkového výživného“ nie je namieste ani v prípadoch povinného rodiča s nadštandardným príjmom. Zákonná limitácia výšky súdom určeného výživného je daná jeho spotrebným charakterom (5Cdo/217/2010). Vzhľadom k uvedenému, s prihliadnutím na nadštandardnú štruktúru odôvodnených potrieb dieťaťa a skutočnosť, že ich časť bola pokrytá rodinnými prídavkami v priemernej výške 185 eur, ktoré boli poukazované matke, súdom určené výživné za rozhodné obdobie vo výške 500 eur mesačne zodpovedá aj podľa názoru odvolacieho súdu zákonným kritériám a spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi účastníkmi konania. V tejto súvislosti odvolací súd uzavrel, že keďže otec nemal možnosť sa s mal. synom stretávať (pre postoj matky) a teda sa nepodieľal (aj) na uspokojovaní potrieb mal. Y. výkonom osobnej starostlivosti, súd určil výživné bez prihliadnutia na výkon osobnej starostlivosti otca o mal. Y..

2.3. Pokiaľ matka vo svojom odvolaní namietala, že súd neurčil časť výživného, ktorá prekračuje rámec spotrebnej zložky na úspory, majú za to, že zákon túto povinnosť súdu priamo ukladá v § 63, ods. 3 ZoR, v prípade, ak to pomery povinného rodiča dovoľujú odvolací súd uviedol, že „[z]ákon ponecháva možnosť tvorby úspor z výživného ako právo oprávneného, avšak len v prípade, že to majetkové pomery povinného dovoľujú. Súd nemá zákonnú povinnosť využiť možnosť danú týmto ustanovením. I keď druhá a tretia veta tohto odseku zvädzajú k výkladu, že priznať právo tvoriť z výživného úspory možno len maloletému dieťaťu (poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa), nie je to tak. (PAVELKOVÁ, Bronislava. § 63 [Určenie vyživovacej povinnosti rodičovi ako samostatne zárobkovo činnéj osobe]. In: PAVELKOVÁ, Bronislava. Zákon o rodine. 2. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2013, ISBN 978-80-89603-15-2.). V danej veci prvostupňový súd v bode 46. napadnutého rozsudku odôvodnil neurčenie výživného na tvorbu úspor tým, že v konaní bolo preukázané, že otec v rozhodnom období dobrovoľne sporil mal. Y. sumou 50 eur mesačne. Odvolací súd konštatoval, že táto suma za

rozhodné obdobie predstavuje 1.200 eur a v súlade s citovaným nálezom českého ústavného súdu spis zn. IV. ÚS 650/15 poukázal na právo rodiča na výchovu dieťaťa, ktorej súčasťou je aj právo rodiča „naučiť dieťa hodnotiť peňažnú a vštepiť mu, že nič nie je zadarmo a „bez práce nie sú koláče“.

2.4. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu vo výroku II. podala matka (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhla, aby dovolací súd v napadnutej časti zrušil odvolací rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietala nedostatok dôvodov, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť. Vychádzala tiež odvolaciemu súdu, že sa nevysporiadala s jej odvolacími námietkami (argumentácia správaním matky vo vzťahu k výške výživného, určenie nízkeho výživného, ktoré zjavne vybočuje zo štandardov súdnej praxe, neustálenie potrieb mal. Y. a ich výšky, zachovanie rovnakej životnej úrovne, zahrnutie nadštandardných položiek do potrieb mal. Y. uspokojovaných z výživného a určenie výživného na tvorbu úspor).

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla, že „[v] rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neboli vyriešené tieto otázky ...

A. na aké okolnosti je potrebné prihliadať pri posúdení práva podieľať sa na životnej úrovni rodičov v zmysle ust. § 62 ods. 2 zákona o rodine,

B. či určenie výživného na tvorbu úspor v zmysle ust. § 63 ods. 3 zákona o rodine je iba na úvahe súdu alebo ide o zákonnú povinnosť, ak je naplnený predpoklad, že rodič má priaznivé majetkové pomery (jeho majetkové pomery to dovoľujú), a

C. na aké okolnosti je potrebné brať zreteľ pri posúdení, či majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú určiť výživné na tvorbu úspor v zmysle ust. § 63 ods. 3 zákona o rodine“.

4. Otec navrhol dovolanie matky odmietnuť a priznať mu náhradu dovolacích trov. Uviedol, že „suma 500 eur mesačne na 8 až 10 ročné dieťa žijúce v T., na žiaka prvého stupňa základnej školy, je určite nielen postačujúcou, ale je nadpriemernou a pokryje všetky potreby dieťaťa, a to tak základné a nevyhnutné, ako aj potreby stojace nad nimi. ... Takto určená suma výživného bude len rásť (čo sa už aj stalo v rámci určenia výživného v rozvodovom konaní, kde táto bola určená sumou 600 eur mesačne a sumou 100 eur mesačne na tvorbu úspor, celkovo teda sumou 700 eur - syn nastúpil na druhý stupeň ZŠ) a bude rásť opäť, keď syn nastúpi na strednú školu a neskôr na školu vysokú.“. V ďalšom reagoval na jednotlivé námietky matky, poukázal na súdnu prax (8Cdo/50/2017, 3Cdo/88/2017, 3Cdo/87/2017, 3Cdo/226/2017, 5Cdo/87/2017). K dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (otázke A.) poukázal na dovolacie rozhodnutie 3Cdo/12/2018 a na už vyššie uvedenú súdnu prax. V súvislosti s otázkami (B. a C.) uviedol, že „právo súdu rozhodnúť o výživnom na tvorbu úspor a nie jeho povinnosť, je zrejmé zo znenia § 63 ods. 3 zákona o rodine, ktorý používa výraz možno považovať. Ak by určenie sporivého výživného malo byť povinnosťou súdu, bolo by namieste v texte zákona použiť výraz je potrebné považovať“.

5. Opatrovník sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu (účastník konania), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. Dovolanie podala matka maloletého vo veci úpravy práv a povinností k maloletému upravenej v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP v § 76 až § 77 neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

8. Dovolací súd už na tomto mieste považuje za potrebné uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má síce dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takéto vady v prejednávanej veci nezistil (viď nižšie).

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Matka v podanom dovolaní podľa § 420 písm. f) CSP namietala nedostatok dôvodov, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť. Vychádzala tiež odvolaciemu súdu, že sa nevysporiadala s jej odvolacími námietkami (bod 3.1.).

12. K námietkam matky týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia (nepreskúmateľnosti) dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania

všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

13. Vo svetle uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu napadnutý dovolaním matky spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP. Z odôvodnení rozhodnutí obidvoch súdov nižších stupňov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali pri určení výšky výživného na mal. dieťa, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Potrebné je zdôrazniť, že predmetom konania bolo určenie výživného pre 8 až 10 ročné mal. dieťa na čas do rozvodu (po tomto období bolo určené výživné o 100 eur vyššie), pri ustálení súdmi odôvodnených potrieb mal. dieťaťa z vyčíslených výdavkov predložených matkou (bod 25. odôvodnenia prvostupňového súdu), ako aj priznanej výšky výživného (body 44. až 46. odôvodnenia prvostupňového súdu v spojení s bodmi 22. až 25. odôvodnenia odvolacieho súdu). Prijaté závery nižších súdov nemožno preto považovať za celkom zjavne nedôvodné resp. právne nekonformné, či arbitrárne. Odôvodnenie odvolacieho (prvostupňového) rozsudku zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Odvolací súd sa primerane dostatočným spôsobom vysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami matky dieťaťa. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné. Závery, ku ktorým odvolací súd dospel sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolateľka v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v základnom konaní.

14. Najvyšší súd pripomína, že rozhodnutia všeobecných súdov o úprave práv a povinností k maloletým deťom nemajú povahu rozhodnutí „absolútne konečných“, a teda nezmeniteľných, ako vyplýva i z ustanovenia § 26 ZR, ktorý zmenu rozhodnutia podmieňuje „zmenou pomerov“. Uvedené platí tým skôr, pokiaľ súdy svoje rozhodnutia zakladajú na okolnostiach, zmena ktorých je v budúcnosti predvídateľná či aspoň reálne možná.

15. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne

odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosťnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP v zásade nezakladá.

16. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka neopodstatnene namietala, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

17. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka uviedla, že „[v] rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neboli vyriešené tieto otázky ...

A. na aké okolnosti je potrebné prihliadať pri posúdení práva podieľať sa na životnej úrovni rodičov v zmysle ust. § 62 ods. 2 zákona o rodine,

B. či určenie výživného na tvorbu úspor v zmysle ust. § 63 ods. 3 zákona o rodine je iba na úvahe súdu alebo ide o zákonnú povinnosť, ak je naplnený predpoklad, že rodič má priaznivé majetkové pomery (jeho majetkové pomery to dovoľujú), a

C. na aké okolnosti je potrebné brať zreteľ pri posúdení, či majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú určiť výživné na tvorbu úspor v zmysle ust. § 63 ods. 3 zákona o rodine" (bod 3.2.).

18. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

18.1. Pre procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka" a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

18.2. Prípadná právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

18.3. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

18.4. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (v prejednávanej veci § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

19. Prvá otázka dovolateľky súvisiaca so životnou úrovňou rodiča (§ 62 ods. 2 veta druhá ZoR) má v

okolnostiach posudzovanej veci svoj aplikačný význam (iba) pre účely určenia výšky vyživovacej povinnosti (generálne), či určenia oprávnených nákladov na dieťa (špeciálne) a predstavuje dôležitý segment „schopnosti, možnosti a majetkových pomerov povinného“ (§ 75 ods. 1 ZoR), ktorý je vždy potrebné posudzovať komplexne. V tomto ohľade preto ustálené platí, že určenie výšky výživného na maloleté dieťa je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o výživnom na maloleté dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (porovnaj 5Cdo/87/2017). Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP zo širších hľadísk je tiež to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj 8Cdo/50/2017, 3Cdo/226/2017, 4Cdo/196/2017, 3Cdo/88/2017, 3Cdo/87/2017, 4Cdo/215/2022). V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky výživného zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy.

19.1. V posudzovanom prípade podľa názoru dovolacieho súdu náležite aplikovali sudy nižších inštancií pre vec relevantné ustanovenia § 62 a § 75 ods. 1 ZoR, vzali do úvahy všetky rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli najavo a na podklade svojich (individuálnych) skutkových zistení dospeli k záveru, podľa ktorého stanovená výška výživného na mal. dieťa v sume 500 eur je primeraná (pozri aj bod 13.). Ich záverom z pohľadu primeraného uplatnenia zákonných kritérií pri určovaní výšky výživného nemožno nič vytknúť.

20. V ďalšej časti podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie otázky určenia výživného na tvorbu úspor (otázka B. a C.). Okrem už uvedeného v bode 19, ktoré závery je možné vziať na „tvorbu úspor“ (pozri napr. 5CdoR/10/2023) najvyšší súd poukazuje (aj) na bod 26. odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia a tam citovaný názor právnej doktríny, podľa ktorého súd nemá zákonnú povinnosť určiť výživné na tvorbu úspor, ako aj na preukázané skutkové zistenia, že otec dobrovoľne sporil mal. dieťaťu sumou 50 eur; za celé posudzované obdobie išlo o sumu 1.200 eur.

21. Dovolací súd záverom uvádza, že dovolateľkou formulované otázky nespĺňali predpoklady na založenie dovolacieho prieskumu. Rovnako tak opakovane zdôrazňuje, že prijatý záver odvolacieho (prvostupňového) súdu o výške určeného výživného, ktorý dovolateľka spochybňuje, bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia jedinečných skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo, a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súd viedli k prijatiu tohto rozhodnutia. Skutočnosť, že matka so záverom odvolacieho súdu a jeho odôvodnením nesúhlasí, nepostačuje sama osebe k založeniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP, ktorého podstatou je nesprávne právne posúdenie veci, nie prehodnocovanie skutkových záverov a ich relevantnosti vo vzťahu k právnemu záveru odvolacieho súdu. V neposlednom rade dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že dovolateľkou požadované „definície“ neurčitých právnych pojmov, súvisiace predovšetkým so skutkovým zistením v tom ktorom súdnom konaní, nemožno považovať za „právnú otázku“ významnú v okolnostiach posudzovanej veci. Cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

22. Vzhľadom na to, že dovolanie matky smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, najvyšší súd ho odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou dôvodnosťou podaného dovolania.

23. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP).



24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.